

Nr 140.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd till folkliga musikskolan i Arvika.

(2:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under åttonde huvudtiteln, punkten 333, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna ett anslag av 25 000 kronor till Folkliga musikskolan i Arvika: Understöd, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 156 under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 7 mars 1952, föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för statsunderstöd åt folkliga musikskolan i Arvika samt anställnings- och lönereglering för skolans lärarpersonal, att tillämpas från och med budgetåret 1952/53, dels ock till Folkliga musikskolan i Arvika: Understöd för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas bland annat följande angående skolans nuvarande förhållanden.

Folkliga musikskolan i Arvika, vilken på enskilt initiativ grundades 1923, har till uppgift »att verka till det folkliga musiklivets gagn genom att bereda musikintresserad ungdom god fackmässig undervisning i instrumentalmusik och sång jämte därav betingade teoretiska ämnen samt att utbilda studieledare för de folkliga musiksammanslutningarnas behov».

Huvudman för skolan är föreningen för det folkliga musiklivets befrämjande, vilken genom influtna medlemsavgifter och genom på annat sätt anskaffade medel verksamt bidragit till uppehållande av skolans verksamhet. Skolan står under inseende av skolöverstyrelsen och under inspektion av musikaliska akademien, som förordnar inspektor för skolan. I övrigt skall skolan vara underkastad den kontroll och de bestämmelser, som Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Till skolans driftkostnader beviljades anslag å riksstaten första gången år 1925. Från och med budgetåret 1948/49 utgår anslaget med 25 000 kronor. För innevarande budgetår har anvisats ett tilläggsanslag till skolan av 10 000 kronor, avseende löneförbättring åt skolans personal (riksdagens skr. nr 34). Utöver anslag å riksstaten har skolan vid skilda tillfällen beviljats mindre anslagsbelopp till driftkostnader, bland annat av lotterimedel.

Kungl. Maj:t har vidare av lotterimedel beviljat betydande anslag för anskaffande av lokaler för skolan. För uppförande av en byggnad, inrymmande en kombinerad samlings- och gymnastiksal jämte vissa andra lokaler, har skolan sålunda erhållit sammanlagt 254 000 kronor. Vidare har utgått ett anslag å 100 000 kronor som bidrag till uppförande av elevhem och lärarbostäder. De senare måste dock tills vidare provisoriskt användas såsom köks- och bespisningslokaler för skolans elevhushåll.

I en inom *eklesiastikdepartementet* upprättad *promemoria* har behandlats frågan om utvidgat statligt stöd till skolan. I *promemorian* anföres följande angående skolans karaktär.

Med hänsyn till folkliga musikskolans målsättning och verksamhet torde den kunna betraktas som en folkbildningsanstalt. Den skolform, med vilken skolan närmast skulle kunna jämföras, synes vara folkhögskolan. Visserligen är musikskolans verksamhet särskilt inriktad på undervisningen inom ett speciellt ämnesområde, nämligen musikens, och har på grund härav en från folkhögskolorna avvikande målsättning. I fråga om organisation, kursverksamhet och dylikt intager skolan emellertid en med folkhögskolan i stort sett jämförlig ställning. Frågan är då, om likställighet kan åstadkommas även i fråga om statsbidragsvillkor m. m. Erinras må att sådan likställighet genomförts beträffande gymnastikfolkhögskolan å Lillsved.

I detta sammanhang behandlas spörsmålet om skolans huvudman:

Det vore givetvis önskvärt, om vederbörande landsting vore huvudman för skolan, liksom fallet är beträffande flertalet folkhögskolor. I yttrande över folkbildningsutredningens betänkande har Värmlands läns landstings förvaltningsutskott förklarat sig intresserat av landstingets huvudmannaskap för skolan. Utskottet erinrar om att endast omkring 25 procent av eleverna komma från Värmlands län. Utskottet uttalar, att statsbidraget till skolan bör utgå med 90 procent; härmed torde utskottet avse statens andel i lönekostnaderna. Utskottets yttrande synes giva vid handen, att landstingets ställningstagande till frågan om huvudmannaskapet i icke ringa mån kommer att bli beroende av det sätt, varpå statsbidragsfrågan löses.

Därest frågan om statsbidrag till lärarlönerna erhåller en tillfredsställande lösning, kan det förväntas, att även Arvika stad kommer att inom rimliga gränser lämna skolan ekonomiskt stöd.

I *promemorian* uttalas vidare, att det — såvitt nu kan bedömas — torde finnas utsikter till att frågan om huvudmannaskapet för skolan skall kunna få en tillfredsställande lösning. Då emellertid skolan för att kunna fortsätta sin verksamhet redan läsåret 1952/53 är i behov av ökat statsbidrag, anses frågan härom böra avgöras, innan ett definitivt beslut angående huvudmannaskapet kan väntas föreligga. Något formellt hinder härför torde ej föreligga.

Ehuru folkliga musikskolan i vissa avseenden intager en särställning i förhållande till folkhögskola, kan dock skolan vad angår dess yttre struktur, organisation, kurstider och andra förhållanden enligt *promemorian* i allt väsentligt jämföras med statsunderstödd folkhögskola. Övervägande skäl anses sålunda tala för att skolan erhåller statsbidrag enligt de allmänna villkor, som för närvarande gälla beträffande statsbidrag till folkhögskola.

I *promemorian* behandlas också lärarnas tjänstgöringsskyldighet, löneställning m. m. Härvidlag torde få hänvisas till propositionen s. 8—12.

Skolöverstyrelsen har i stort sett anslutit sig till vad i *promemorian* föreslagits.

Departementschefen har anfört i huvudsak följande.

Frågan om ökat statligt stöd åt folkliga musikskolan i Arvika har i olika sammanhang varit föremål för överväganden. Jag vill nu endast erinra om att fjolårets riksdag understrukt, att avgörandet av denna fråga icke borde ytterligare uppskjutas. Från skolans sida har framhållits, att skolan icke torde kunna fortsätta sin verksamhet, om icke ett vidgat statligt stöd kan erhållas. Jag anser mig böra föreslå, att skolans ställning från och med nästa budgetår regleras på sådant sätt, att statsunderstödet verksamt förbättras.

Jag ansluter mig till det i promemorian framställda förslaget, att skolan i princip jämställs med statsunderstödd folkhögskola. Den i promemorian berörda frågan om landstingets huvudmannaskap för musikskolan torde icke här behöva närmare behandlas. Det synes föreligga anledning att förvänta, att denna fråga efter ett beslut av statsmakterna om ökat statsunderstöd skall bringas till en tillfredsställande lösning.

Statsunderstödet åt folkhögskolorna avser lärarpersonalens löner och vissa pensionskostnader. I fråga om musikskolan torde vissa avvikelser från de för folkhögskolorna gällande reglerna bli nödvändiga. I likhet med vad i promemorian föreslagits torde särskild examen icke böra uppställas som villkor för behörighet till rektors- eller lärartjänst vid musikskolan; detta innebär dock ingen formell olikhet mot vad som gäller beträffande folkhögskola. I fråga om den årliga undervisningstiden har föreslagits en förlängning av den sammanlagda kurstiden till 35 veckor. Ehuru denna tid kan synas väl lång, vill jag med hänsyn till skolans speciella karaktär icke motsätta mig detta förslag. Rektors och lärares tjänstgöringsskyldighet per vecka föreslås i huvudsak skola vara samma som motsvarande befattningshavares vid folkhögskola; jag ansluter mig till vad i promemorian anförs i detta hänseende. Löneställningen föreslås för musikskolans rektor bli densamma som för rektor vid folkhögskola, alltså Ca 31. Häremot finner jag icke anledning till erinran. I fråga om lärarnas vid musikskolan löneställning har i promemorian föreslagits lönegraderna Ca 24, Ce 22 och 20 samt Cg 20. Beträffande ordinarie lärare har härvid jämförelse gjorts med lönegraderna för folkhögskolas ämneslärare (Ca 26), för musikhögskolans motsvarande lärare (Ca 25) samt för vissa övningslärare i musik (vid seminarierna Ca 25). Seminariernas musiklärare ha ansetts närmast jämförliga, men med hänsyn till att de skola ha avlagt vissa examina och till deras arbetsuppgifter vid lärarutbildningen har för musikskolans lärare förordats en lägre lönegradsplacering. Skolöverstyrelsen har däremot ansett musikskolans lärare böra erhålla minst samma löneställning som musiklärarna vid seminarierna. För min del ansluter jag mig till vad i promemorian föreslagits. Vad i övrigt anförs i promemorian rörande lärarpersonalens löneförmåner ger mig icke anledning till erinran. Jag kan alltså icke förorda överstyrelsens förslag om rätt för överstyrelsen att medgiva undantag från ett kompetenskrav av viss tids fullgjord lärartjänstgöring.

Vid tillämpning för folkliga musikskolan av statsbidragsgrunderna för folkhögskola — 90 procent av löne- och pensionskostnaderna för lärarpersonalen — torde enligt promemorian vid genomförande av vad däri föreslagits statsunderstödet åt musikskolan för nästa budgetår komma att uppgå till omkring 81 000 kronor. Med hänsyn till att anslag till understöd åt folkhögskolor redan äskats i årets statsverksproposition och att i nämnda proposition även beräknats särskilt anslag till understöd åt musikskolan

föreslår jag, att till understöd åt musikskolan för nästa budgetår anvisas ett särskilt förslagsanslag av 80 000 kronor. Från och med budgetåret 1953/54 torde understödet åt musikskolan däremot böra utgå ur anslaget till folkhögskolor.

Vid genomförande av här föreslagen reglering av musikskolans ställning torde vissa ändringar böra ske i avlöningsreglementet för statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter m. fl. författningar. Frågan härom behandlas i annat sammanhang av chefen för civildepartementet. De bestämmelser i övrigt, som erfordras vid bifall till vad jag här föreslagit, torde få utfärdas av Kungl. Maj:t.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår innebär Kungl. Maj:ts förslag, att folkliga musikskolan i Arvika i huvudsak jämställas med statsunderstödd folkhögskola. Utskottet har icke funnit anledning till erinran häremot och ej heller mot förslaget, att till understöd åt musikskolan för nästa budgetår anvisas ett särskilt förslagsanslag av 80 000 kronor. I förevarande proposition har frågan om landstingets huvudmannaskap för skolan berörts. I anslutning till vad departementschefen därvid anfört vill utskottet uttala, att det med hänsyn till den lösning av statsbidragsfrågan, som föreslagits i propositionen, torde få förutsättas, att Värmlands läns landsting är berett att åtaga sig huvudmannaskapet för skolan.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 7 mars 1952 förordade ändrade grunder för statsunderstöd åt folkliga musikskolan i Arvika samt anställnings- och lönerreglering för skolans lärarpersonal, att tillämpas från och med budgetåret 1952/53;

b) till *Folkliga musikskolan i Arvika: Understöd* för budgetåret 1952/53 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Stockholm den 13 maj 1952.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 142.

Reservation

av fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *Söderquist*, *Svensson* i Ljungskile, *Ståhl*, *Staxäng*, *Kollberg*, *Kyling* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett, att de två sista meningarna i utskottets yttrande bort utgå ur motiveringen.